

A légszennyezés és az idő előtti halálozás összefüggése az európai városokban
Lancet Planetary Health (2021; DOI: 10.1016/S2542-5196(20)30272-2)

Kulcsszavak: globális egészségügy, népegészségügy, környezetegészségügy, klímaváltozás, levegőminőség, légszennyezés, idő előtti halálozás, nemzetközi

Forrás Internet-helye: [https://www.thelancet.com/journals/lanplh/article/PIIS2542-5196\(20\)30272-2/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanplh/article/PIIS2542-5196(20)30272-2/fulltext) ; <https://www.isglobal.org/en/-/un-estudio-muestra-las-ciudades-europeas-con-mayor-mortalidad-relacionada-con-la-contaminacion-del-aire>

Sasha Khomenko (Institute for Global Health (ISGlobal), Barcelona; Department of Experimental and Health Sciences, Universitat Pompeu Fabra, Barcelona), Mark Nieuwenhuijsen (Institute for Global Health (ISGlobal), Barcelona) és mt. tanulmánya szerint, ha sikerülne betartani az Egészségügyi Világszervezet ajánlásait a finompor és a nitrogén-dioxid-kibocsátás tekintetében, az európai városokban évente több mint 50.000 idő előtti haláleset lenne megelőzhető. A vizsgált 969 városban és 47 agglomerációban a finompor-megterhelés 0,7 és 30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ között mozgott, tehát a városok 84%-a meghaladta az Egészségügyi Világszervezet által meghatározott határértéket (10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$).

A *Global Burden of Disease-Studies 2015* eredményei szerint a megnövekedett finompor-megterhelés világviszonylatban 4-9 millió ember idő előtti halálát okozza. A finompor a globális halálozás öt leggyakoribb kockázati tényezője közé tartozik.

Az *ISGlobal* szerint, amennyiben minden európai város betartaná a finompor-határértéket, évente 51.213 idő előtti haláleset lenne megelőzhető.

A finompornak való expozíció miatti idő előtti halálesetek száma Észak-Olaszországban (Brescia, Bergamo, Vicenza, Saronno), Lengyelországban (Sziléziai agglomeráció, Jastrzębie-Zdrój, Rybnik) és Csehországban (Karviná, Ostrava, Havířov). a legmagasabb. A finomporral összefüggésbe hozható halálesetek száma Reykjavík-ban a legalacsonyabb. Az alsó top-10-be tartozik még négy finnországi (Oulu, Jyväskylä, Lahti, Tampere), és három svédországi (Umeå, Uppsala, Örebro) város, valamint a norvégiai Tromsø és Trondheim.

A nitrogén-dioxid határértéke 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Ezt Európában a városok 9%-a lépi túl. Európában az értékek 0,7 und 84,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ között mozognak. A határérték betartása esetén évente 900 idő előtti haláleset lenne megelőzhető. A nitrogén-dioxiddal való megterhelés az alábbi nagyvárosokban és agglomerációkban a legmagasabb: Madrid, Antwerpen, Torino, Párizs, Milano, Barcelona. A legkevesebb nitrogén-dioxiddal összefüggésbe hozható haláleset Norvégiában (Tromsø, Kristiansand, Trondheim), Svédországban (Umeå, Linköping, Jönköping), Finnországban (Oulu), Horvátországban (Pula), Litvániában (Alytus) és Írországban (Galway) következik be.

[Lásd még: *Globális tanulmány a légszennyezésről, 2016. 22. sz., Jelentés a légszennyezésről Ázsiában és a Csendes-óceáni övezetben, 2018. 23. sz.; Jelentés a levegőminőségről Európában, 2018. 23. sz., Nemzetközi vizsgálat a globális légszennyezésről, 2019. 8. sz.; Globális légszennyezés és halálozás, 2019. 8. sz.]*